

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Београд

L-13.3.6

02 JUL 2020

Примљено	Одјелска	Секретар	Марка
415 80	21985	1	

Влада Републике Србије
Министарство унутрашњих послова
Секретаријат
Одељење за обраду података, притужбе и
сарадњу са независним телима

02/4 број: 072/3-13/20-4
Датум: 23.06.2020. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Госпођа Оља Јовићић
Генерална секретарка

Београд
ул. Делиградска бр. 16

Веза: Ваш бр. 415-80/19, дел. број 2215 од 23.01.2020.године
Ваш бр. 415-55/19, дел. број 2206 од 23.01.2020.године
Ваш бр. 415-61/19, дел. број 2209 од 23.01.2020.године

Поштовани,

Поводом Ваших дописа упућених Министарству унутрашњих послова Републике Србије, у вези извршеног надзора у периоду 28.11.-17.12.2019.год., над четири поступка принудног удаљења странца, извршеног надзора над поступком принудног удаљења држављанина Републике Северне Македоније као и у вези извршеног надзора над поступком принудног удаљења држављанина Републике Индије, обавештавамо вас да су пол. службеници Управе граничне полиције са дужном пажњом упознати са садржином Извештаја.

Након спроведеног поступка начелник Управе је сачинио посебан извештај, који вам се у смислу одговора за сва три Извештаја доставља у прилогу.

С поштовањем.

Прилог: Извештатај УГП.-

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ
Управа граничне полиције
03.5.9.3. Број: 26-135/20
08.06.2020. године
Београд
РГ
Лок. 407-23

СЕКРЕТАРИЈАТ
- Секретару

Веза: Ваши дописи 02/4 01 број 072/3-13/20-1 од 30.01.2020. године и број 072/3-14/20-1 и 072/3-15/20-1 од 31.01.2020. године и допис Заштитника грађана број 415-80/19, дел. број 2215 од 23.01.2020. године

Поводом вашег дописа горњи број и датум и Извештаја Заштитника грађана о обављеним надзорима над поступцима принудног удаљења странаца и препорукама за унапређење поступања органа достављамо вам преглед мера и радњи које су предузете по препорукама за отклањање уочених недостатака:

ПРЕПОРУКА

НПМ тражи од Министарства унутрашњих послова да информације о поступцима принудних удаљења добија правовремено, како би могао да обави надзор. Принудна удаљења која су комплексна због начина на који се обављају, као што су удаљења ваздушним путем, захтевају додатну организацију њиховог надзора, па НПМ тражи од Министарства унутрашњих послова да потребне информације добија што је могуће раније.

Коришћењем комерцијалних авио летова у земљу порекла уз полицијску пратњу враћена су током 2019. године 2 страна држављана и то преко Рима до Алжира и до Немачке. За реализацију наведене активности претходно је било потребно прибавити сагласност директора полиције и министра унутрашњих послова обзиром да средстава у ту сврху нису предвиђена буџетом за 2019. годину, као и да свака међународна активност припадника унутрашњих послова мора бити одобрена од стране истих. Због неизвесности добијања сагласности а која представља претходан услов за прибављање авио карата нисмо били у могућности да благовремено проследимо обавештење.

Обзиром да је у октобру 2019. године по први пут креиран допис Сектору за материјално-финансијске послове у коме је назначена потреба да се приликом креирања Буџета МУП-а

за 2020. годину предвиде и обезбеде неопходна новчана средства ради будуће лакше куповине авио карата како за лица које је потребно принудно удаљити са територије РСрбије тако и за полицијске службенике који би били у њиховој пратњи, очекујемо да ћемо убудуће информације о комплексним поступцима принудних удаљења бити у стању да доставимо благовремено, односно пар дана пре започињања самог поступка физичког удаљења. Препознајући и високо ценећи функцију и улогу коју Канцеларија заштитника грађана има у надзору над целокупним поступком удаљења странца са територије РСрбије као и досадашњу изузетно добру и коректну сарадњу а са жељом да се иста и у наредном периоду настави и прошири.

Када су у питању депортације лица копненим путем до граничних прелаза од стране НПМ-а изражена је жеља да се убудуће у складу са могућностима МУП-а у исто возило са којим се и превози лице које се удаљава смешта и неко од службеника НПМ-а који врши надзор над поступком принудног удаљења.

На наведени захтев од стране представника УГП изражено је низ ограда који се тичу пре свега безбедносних услова али и реалних тј. објективних у смислу могућности коришћења већих возила довољним за пријем већег броја путника.

ПРЕПОРУКА

НПМ би желео да добије информацију од Министарства унутрашњих послова у којој фази је израда превода разлога за смештај у Прихватилиште. Уколико су преводи готови, НПМ би желео да добије информације о њиховој употреби (на којим језицима постоје, када се уручују странцима и друго), као и примерак обрасца.

Министарство унутрашњих послова ће странце којима се одређује боравак у Прихватилишту за странце **као и до сада усменим путем**, на језику који разумеју или се оправдано претпоставља да га разумеју, обавештавати о разлозима за одређивање боравка у Прихватилишту.

Законом о странцима није предвиђена обавеза надлежног органа да решење о одређивању боравка у Прихватилишту буде написано на неком другом језику осим на српском, МУП се обавезао да ће израдити преводе „разлога за смештај у Прихватилиште“ као и „поуке о правном средству“ на више различитих тј. специфичних језика који би потом били у форми „летка“ дељени лицима приликом самог смештања у Прихватилиште. У складу са тим започета је сарадња са канцеларијом ИОМ-а која може да помогне будући да располажу са адекватним познаваоцима низа специфичних језика страних земаља одакле долазе штићеници који се смештају у Прихватилиште, и од стране исте смо добили усмено обећање да ће нам изаћи у сусрет те ћемо по прибављању превода разлога за смештај у прихватилиште за странце вас са задовољством накнадно обавестити.

Подсећамо да је Правилник о кућном реду и правилима боравка странаца у Прихватилишту за странце уз помоћ канцеларије ИОМ-а преведен на више различитих језика, и да је исти у штампаном облику окачен на видном месту на један од зидова у Прихватилишту а исти је и у пластифицираној форми доступан штићеницима за читање и упознавање.

ПРЕПОРУКА

Министарство унутрашњих послова ће све странце благовремено, а најмање 24 сата раније, обавештавати о спровођењу принудног удаљења.

Уколико је у појединим случајевима неопходно, странцима ће се пружити психо-социјална подршка ради припреме удаљења.

У досадашњој пракси странци су обавештавани да ће у року од 24 часа бити принудно удаљени. У случајевима када је била потребна психо-социјална и медицинска подршка ради припреме принудног удаљења ангажовани су здравствени радници дома здравља или хитна служба на аеродрому Београд.

ПРЕПОРУКА

НПМ би желео од Министарства унутрашњих послова да добије информације о комуникацији са адвокатском комором поводом обезбеђивања листе адвоката који би странцима пружили прану помоћ у поступку удаљења.

У складу са ранијим препорукама НПМ и указиваним недостацима, упућен је допис Адвокатској комори Србије да нам доставе именик и контакте адвоката који на њихов захтев могу странцима пружити помоћ од првог дана смештаја па до дана самог принудног удаљења из земље.

Дана 28.05.2020. године у просторијама Адвокатске коморе Србије одржан је састанак са председником господином Виктором Гостиљцем и председником Адвокатске коморе Београда господином Југославом Тинтором.

Разматрајући конкретну препоруку, од стране Адвокатске коморе Србије нашли смо на изузетно добар одзив са њихове стране и жељу да се од стране коморе помогне у циљу испуњења исте на обострано задовољство.

Током разговора дошло се до два начина за решавање конкретне препоруке.

I) Да се од стране Адвокатске коморе изврши упит члановима тј. адвокатима који би били заинтересовани за пружање правне помоћи и својих услуга штићеницима смештеним у Прихватилиште за странце. Након тога би се оформила листа потенцијално заинтересованих адвоката која би се након тога доставила МУП-у Р Србије односно УГП Служби за странце – Одељењу за прихват у смештај странаца (Прихватилишту).

Овакав начин је оцењен као мање делотворан будући да оставља питање на који начин ће се исти позивати и контактирати будући да је за исто врло често потребно и ангажовање преводилаца а којих нема у Прихватилишту, затим начина и могућности покривања трошкова адвокатских услуга и сл.

II) Да се МУП Р Србије писменим путем обрати државном секретару у Министарству Правде те да објаснимо конкретну проблематику и пробамо да заједнички нађемо начин да се за категорију лица која се у сагласју са Законом о странцима смештају у прихватилиште за странце омогући коришћење института „Бесплатне правне помоћи“ који је већ формиран, функционише у пракси и као такав би омогућио ефективну и ефикасну правну помоћ штићеницима смештеним у прихватилиште за странце.

Горе наведено је посебно значајно јер наведена категорија лица није била сагледана када је рађен „Закон о бесплатној правној помоћи“, а овим би се за државу Србију остварили велики позитивни ефекти а који у пракси не би производили велике материјалне трошкове, напротив ти трошкови би били занемарљиво мали наспрам користи која би из тога проистекла.

Имајући у виду могућу надзорну посету Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступака и кажњавања (СРТ) у Р Србији оцењено је да су оба начина добра с тим да је I) начин бржи те због могуће посете и примеренији датом тренутку.

ПРЕПОРУКА

НПМ би желео да од Министарства унутрашњих послова добије информације о реализацији идеје да се за странце смештene у Прихватилишту за странце набаве мобилни телефони и сим картице.

Управа граничне полиције, Одељење за прихват и смештај странаца захваљује Канцеларији заштитника грађана на помоћи и сарадњи поводом ове препоруке, будући да смо у претходном периоду примили низ информација о томе на који начин је сличан проблем везан за омогућавање телефонских разговора остварен у различитим објектима сличне намене широм Европе.

Из свега наведеног, закључено је да је добра пракса других земаља да се штићеницима смештеним у Прихватилишта омогућавају телефонски разговори путем мобилних сим-пре-паид картица и мобилних телефонских апарати који у себи не садрже камеру за фотографисање и снимање.

Министарство унутрашњих послова има сарадњу са МТС-ом и у складу са наведеним упућен је допис за набавку простих мобилних телефонских апарати са СИМ картицама како би странци који су смештени у Прихватилиште могли да остваре право на телефонске позиве.

Од стране МТС-а а преко УГП - Одељења за техничко опремање и набавку обавештени смо да они не располажу телефонским апаратима који у себи не поседују камере.

Једина преостала могућност била је да се изврши набавка коришћених „половних“ мобилних телефонских апарати, а да ће будуће сим при-паид картице штићеници само допуњавати о свом трошку два пута недељно приликом одласка полицијских инспектора у набавку и куповину различитих ствари за потребе штићеника, а у складу са чланом 25. Правилника о кућном реду и правилима боравка у прихватилишту за странце („Сл. гласник РС, број 42/2018 од 01.06.2018.“)

Будући да претходно није уродило плодом, у току месеца априла текуће године извршена је набавка мобилних телефона о личном трошку колега запослених у Одељењу за прихват и смештај странаца са пратећим СИМ картицама.

ПРЕПОРУКА

Министарство унутрашњих послова ће свим странцима омогућити да благовремено обавесте трећу особу о предстојећем удаљењу.

Важност и значај наведене препоруке је препозната и полицијски службеници прихватилишта за странце ће у свом будућем раду наставити да је примењују и омогућавају њи жељу самог штићеника који се принудно удаљује.

ПРЕПОРУКА

НПМ би желео да од Министарства унутрашњих послова добије информације о корацима који се предузимају у циљу поштовања забране удаљења и испуњавања горе наведених захтева.

У плану МУП-а а у сарадњи са канцеларијом УНХЦР-а јесте организовање и одржавање низа семинара и обука за колеге запослене по линији странца на целој територији Р Србије а везане за сагледавање испуњености услова за доношење решења о враћању у сваком конкретном случају. Препознајући чињеницу да је при сваком поступку доношења решења о враћању неопходно да сваки полицијски службеник сагледа и оцени да ли је испоштован захтев „нон-рефулмент“ тј. да у сваком конкретном случају не постоје сметње наведене чланом 83. Закона о странцима.

ПРЕПОРУКА

НПМ жели од Министарства унутрашњих послова да добије више информација о начину плаћања издавања путних и личних докумената потребним странцима који се принудно удаљују и плановима да се уочени проблеми превазиђу на системском нивоу.

ПРЕПОРУКА

НПМ би желео да од Министарства унутрашњих послова добије информацију да ли су у буџету за 2020. годину предвиђена средства за ангажовање преводилаца за потребе поступка које се воде у Прихватилишту.

У октобру 2019. године по први пут је креиран допис Сектору за материјално-финансијске послове у коме је назначена потреба да се приликом креирања Буџета МУП-а за 2020. годину предвиде новчана средства која ће се између осталог користити у сврхе:

- Издавања путног листа када странац нема новчаних средстава за плаћање истих или када дипломатско-конзуларно представништво одбије да исте изда својим држављанима без надокнаде
- Повременог ангажовања преводилаца на различите специфичне језике у складу са потребама вођења поступка
- Прибављања неопходних авио-карата за лица која се принудно удаљују и за полицијске службенике који би били ангажовани у пратњи лица које се удаљује из РСрбије

Дана 06.03.2020. године обавештени смо од стране Сектора за материјално-финансијске послове да се „авио-карте за наведене потребе обезбеђују из централизоване набавке за цело министарство. За остале исказане потребе, неопходно је да се исте преко Дирекције полиције доставе наведеном Сектору као приоритет у плану потреба како би се исте уврстиле у план набави за текућу годину“.

У складу са наведеним, у наредном периоду биће креиран тражени допис и о резултатима ћете бити накнадно обавештени.

У складу са обавезом Министарства унутрашњих послова да Заштитника грађана обавести о поступању по његовим препорукама, достављамо вам припремљен одговор за Заштитника грађана у ком су наведене мере које су предузете од стране Министарства унутрашњих послова Републике Србије, у циљу унапређења поступања органа и отклањања уочених недостатака.

